

VAPAISTA SAIRAALOISTA.

(Jatkoa ensimmäiseltä sivulta)

yksilöllinen asioiden hoito sallii perheeni kärsiä kaikkia vaarallisen kuumeen vaivoja ja vaaroja ja vaatii minut maksamaan lääkärintilaksi, josta tulee monivuotinen rasitus. Vähän valituneempi asioiden hoitotapa, jota joissakin paikoissa pannaan käytäntöön, menee niin pitkälle, että palkataan terveysvirkailija huolehtimaan kaupungin puhtaudesta. Miksi ei asiassa samalla kertaa mennä sen johdonmukaiseen päätökseen asti ja anneta kunnan vastuullisuus sairauksienhoidosta? Eikö ole melkein naurettavaa yrittää parantaa yksilöllä edes yrittämättä parantaa häntä ympäröiviä olosuhteita? Tiede on alennettu puoskaroimiseksi. Kerran eräs ruuansulatushäiriötä sairastava nainen meni kunnan sairaalaan. Lääkäri tutki hänen tilansa ja kutsui sairautta jollakin pitkällä nimellä ja määräsi jotakin katkeraa vatsalääkettä. Sairaalan yhteyteen oli joidenkin yhteishyvää harrastavien ihmisten toimesta perustettu jonkunlainen hyväntekeväisyysseura. Toimistossa oleva nainen ei ymmärtänyt vatsataudeista juuri mitään, mutta hän tiesi paljon ihmisten elämästä. Hän sai tietää, että sairaala naisella ei ollut yhtään hammasta suussa. Nainen oli otattanut ne pois ja oli aikonut laittaa teko-hampaat, mutta hänen miehensä oli joutunut työttömäksi eikä hammaslääkäri ollut uskonut hänelle hampaita velaksi. Toimiston palvelija hommasi naiselle hampaat armeliaisuusavustuksena, eikä hänen tarvinnut nauttia vatsalääkettä. Mitä ajattelemme lääkärinä, joka määrää lääkkeitä hampaiden asemasta ja mitä ajattelemme yhteiskunnasta, joka ei näe yhteyttä työttömyydellä ja hampailuun? — Mutta se onkin toinen kysymys.

Useissa kouluissamme on vapaa lääkärintarkastus. Mitä se merkitsee? Tarkastukset osotavat, että eräissä kouluissa on eräs poikanen, jota pidetään hiukan tylsämielisenä, vaikka hän on todella ainoastaan likinäköinen. Hän tarvitsisi silmälasit. Hänen tilansa raporteerataan asiaankuuluvalla tavalla ja ilmoitetaan pojan vanhemmille ja asia päättyy siihen. Pojan vanhemmat ovat niin köyhät, etteivät kykene ostamaan kalliita silmälasia.

Tarkastajalle on maksettu palkka, rekorttien pitämisestä on maksettu ja kuitenkin päivän toisensa jälkeen istuu likinäköinen pääkipua sairastava poikaparka luokallaan, kykenemättä näkemään läksyjä taululla. Opettajalle maksetaan hänen opettamisestaan tänä ja ensi vuonna, jolloin poikanen on samalla luokalla ja koko luokan työ hidastuu siksi, että opettaja koettaa viedä tätä ja toisia, muista syistä hitaita oppilaita, luokan mukana eteenpäin. Ja kaikki tämä tapahtuu yhden silmälasiparin puutteessa!

Tällainen vanhanaikainen yksilöllisyys täydyttään jo hyljätä. Sairaus on suuresti yhteiskunnallinen alkuperältään, yhteiskunnallinen seurauksiltaan ja yhteiskunnallinen, jos sitä hoitetaan tieteellisellä tavalla. Miksi ei yhteiskunta sitten ottaisi vastuuta sen hoidostakin osalleen?

"Mutta se lisäksi minun veronjani!" kuulemme veronmaksajan huudahtavan ja siinäpä se onkin tämän sekä monen muun välttämättömän edistysaskeleen hauta. Ei suinkaan se olisi liiaksi radi-

kaalista ehdottaa, että teollisuuslaitokset kantaisivat kukin alansa työläisten sairauksienhoitokustannukset ja että ansaitsemattomien voittojen saajia verotettaisiin niin, että niiden voittojen luojat saisivat kaikki ylläpitonsa välttämättömyydet?

Paljon radikaalisempia ehdotuksia ja vaatimuksia on vielä tuleva ennen pitkää kunhan me edimme laajentaa yhteiskunnallista näköpiiriämme. — B. C. Federationistissa J. S. Woodworth

IHMISHENGELLÄ ON NYT TALOUDELLINEN ARVO JOTA SILLÄ EI KOSKAAN ENNEN OLE OLLUT.

(Jatkoa ensimmäiseltä sivulta)

normaaliin, joka on että jokaisesta työpaikasta kohden on useampi kuin yksi työläinen; se takaa kapitalisteille riistomahdollisuuden. Tämä huolehtiminen ei olennakaan merkitse sitä, että kapitalistit tulevaisuudessa tulisivat antamaan suuremman arvon työläisten hengelle ja terveydelle kuin omaisuudelleen.

Tohtori W. H. Galland on olevinaan humanisti, sikäli kun hän tarjoutuu antamaan meille "tyhmillä ja tietämättömille äideille" ohjeita. Vaan hänen humanistisuutensa motiivi on vain saada uusia uhreja kapitalistien teollisuksiin. Samoin nykyisen hallituksen pikkulasten ja äitien hengen suojelemispropagandan tarkoitus on vain saada seuraavalle sukupolvelleen riittävästi riistettävää.

On myönnettävä, että monen äidin ja pikkulapsen henki olisi voitu pelastaa, jos äidit yleensä paremmin käsittäisivät miten hoitaa itseään raskauden ja synnytyksen aikana. Vaan tieto ei ole mikään taikavoima, jonka avulla voitaisiin saada ihmeitä aikaan. Otaksutaanpa, että joku äiti jollain homesteadilla on vaikkapa kokenut kättilö, vaan jollei hänellä ole varoja hankkia itselleen kunnollista hoitoa "pirtin" aikana, niin mitä merkitsevät hänen tietonsa? Ei hän voi kokemuksiaan istuttaa ainoaan mahdolliseen apuunsa, mieheensä.

Moni köyhä äiti tuntee raskauden aikana selkäkipuja ja hän tietää, että jos olisi varoja hankkia lääkärin hoitoa, niin hänen ei tarvitsisi potea — vaan mistäpä sitä työmiehen vaimo ottaa parisenkymmentä dollaria joka kuukausi raskauden aikana lääkärille? Varsinkin nykyään kun leipäkin on melkein saamatomissa. Sanoa työläisäidille, että heidän on annettava itsensä parhaan lääkärin hoitoon heti raskaaksi lähdettyään ja että heidän on lähetettävä virtsia kerran kuussa tarkastettavaksi, että heidän täytyy vaatia että lääkäri mittaa lantionsa ja tekee muita tärkeitä tarkastuksia ennen kuin raskauden kahdeksas kuukausi on ohi, on vain rääkkäystä köyhälle äidille, joka jo ennestään kärsii ravinnon ja levon puutteesta ja joka on sen lisäksi aineellisten huolien hermostuttama.

Olisi paljon inhimillisempää sanoa jokaiselle työläisäidille, että raskautenne oikeuttaa teidät kunnolliseen ravintoon ja hoitoon niin kauvan kuin lapsenne tarvitsee teidän hoitoanne. Mutta tuollainen neuvo koskisi riistäjien taskuja ja siksi he eivät ikinä tule antamaan noin yksinkertaista neuvoa. Jokainen työläisäiti käsittää hyvän hoidon arvon. Vaan vain aniharva heistä käsittää, että äitiys tulee täyteen arvoonsa vasta sitten kun työläi-

set valistuvat niin paljon, että he vaativat äitiysvakuutuslain, joka takaa heille ei ainoastaan kunnollisen hoidon raskauden aikana vaan myöskin riittävästi leipää lepoa, lämmintä ja virkistystä — eikä ainoastaan heille vaan myöskin lapsilleen. Tuollainen laki tulee silloin voimaan kun työläiset päättävät kerta kaikkiaan kohottaa työläisten hengen arvon korkeammalle kuin omaisuuden arvon. Jos meillä kullakin olisi riittävästi leipää, kunnolliset asunnot, mahdollisuus saada parhaan lääkärin hoito "pirttivuoteen" aikana, niin täytyisi lopettaa voittojen jaon niille, jotka eivät ikinä tee hyödyllistä työtä. Mutta silloin myöskin olisi ihmisen henki päässyt oikeaan arvoonsa.

Eva R.

Pari sanaa palvelijattarille

Onko rouvanne koskaan maksanut teille ylityöstä? Hän teettää teillä ylimääräistä työtä, laatele joka päivä eteen kuinka paljon nyt pitäisi tulla valmistajaa, että kyllä nuo pitäisi ehtiä jne. Onko rouvanne kenellekään teistä sanonut, että tänä päivänä sinä olet tehnyt liiaksi työtä ja siitä hyvästä minä päästän sinut ulos tapaamaan tuttaviasi ja tekemään ostoksiasi; tarvitset päästä raittiiseen ilmaan virkistämään väsyneitä raajojasi. — Ei, rouvat eivät tee sellaista vaan he teettävät teillä työtä 10—11 illalla. Sen ajan järestä palvelijatar vasta on vapaa. Sen jälkeä hän vasta saa korjata vaatteitansa ja hoitaa itseänsä, mutta kuuluupa rouvan nurina siitäkin, että poltetaan kaasua tai sähköä. Ihme ja kumma, ettei palvelijattaria olekin varustettu yösilmillä, että näkisivät öisin tehdä omat työnsä ilman rouvan valoja.

Kehotan teitä, palvelijattaret, tekemään jokainen mielessänne päätöksen, että ette noustu tekemään työtä muuta kuin sen verran minkä muittenkin työalojen naistyöläiset kussakin valtiossa tekevät. Puhukaa tästä päätöksestä naapurin palvelijattarellekin ja keskustelkaa siitä joukoissa ja päättäkää, että kukaan ette enää milloinkaan tee työtä muuta kuin korkeintaan 10 tuntia päivässä. Kaikkialla muilla työaloilla maksetaan ylityöstä. Teidän voitte vaatia samaa.

Teillä, palvelijattaret, on nyt parempi tilaisuus kuin esim. 20 vuotta sitten, järjestymiseen ja vaatimuksienne läpi ajamiseen. Kaikenkielisillä palvelijattarilla on jonkunlainen lehti, jossa voivat pohtia työalansa oloja ja järjestymistä. Silloin meillä suomalaisilla palvelijattarilla oli ainoastaan Siirtolainen (muistaakseni). Sekö olisi sitten ottanut palvelijatar-kysymyksestä kirjoituksia? Ei, vaikka olisimme maksaneet sille niiden julkasemista. Sen tehtävä oli julistaa Huoneentaulun pykälää, että palvelijat, olkaa kuuliaisiksi jne. Nyt teillä on oma lehtenne Toveritar, jossa voisitte, ja jossa teidän pitäisi pohtia tätäkin kysymystä. Miksi ette, palvelijattaret itse kirjota useammin asematanne?

Myöskin on tämänpäivän työläisnaisilla mahdollisuus monessa valtiossa ottaa osaa poliittikaan ja saada luokkansa ääni kuuluville oman työväenpuolueen kautta. Nytkin marraskuun viides päivä on sillä listalla meidänkin miehiä. Ne äänikelpoiset työläisnaiset, jotka ovat registreeranneet äänensä, tietysti äänestä-

vät sosialistien ehdokkaita. Pääasia on saada sosialistiatteen edustajia kansan luottotoimiin. He voivat niissä vaikuttaa paljon sen ajan jouduttamiseksi jolloin rouvia ja herroja, orjia ja orjattaria ei enää ole. Minä ainakin toivon näkeväni vielä sen ajan tulevan, jolloin me kaikki ihmiset olemme yhdenvertaisia jolloin orjuuttajia ja orjuutettuja ei ole ja jolloin kaikkien täytyy tehdä hyödyllistä työtä kaikkien yhteiseksi hyväksi.

Eräs tuttavani ennusteli, että nämä vuodet tekevät sosialisteja sellaisistakin, jotka eivät ole nähneet untakaan sen tarkotusperästä. Toivoisin sen ennustuksen toteutuvan palvelijattariinkin nähden, sillä tähän asti he eivät ole suuria välittäneet mistään uudemmista aatevirtauksista vaan ovat — suurin osa heistä — olleet raittiusseurojen ja kirkkojen helmassa uinuvia.

Anna Aro.

Teponiemen asukkaita

(Jatkoa kahdeksannelta sivulta)

kun yksi pahimmista saa maistaa lain kuria, eikö toisetkin ota oppikseen." nimismies äreänä virkkoi. "Mutta sinä olet vain vaiti, Väinö."

"Tulin tässä ajatelleeksi muita asioita, mutta puhu vain, olen jo valveilla minäkin," sanoi puhuteltu.

"Jotain erikoista olet viime aikoina saanut päähäsi, muuten et olisi myötäänsä hajamielinen. Kuinka tautisi olisi paras lääkitä, veli hyvä."

"Turhaa huolta. Sellaiset pikkuviat paranevat itsestään, ilman puoskareita," naurahti Väinö, nimismiehen arvailuihin.

"Mitä minä ymmärrän, on toimittava nopeasti, ettei tule mitään epäilystä ja häiriötä toimisamme. Muuten jätän asian aivan sinun huoleksesi, Löfberg," virkkoi Väinö.

On puhuttava kautta rantain. Paras on näyttää siltä, kuin ei olisi sekottuneena koko juttuun. Se ei olisi hänen edukseen, jos tulisi tiedoksi, että hän oli mukana suunnittelemassa Toivo Ojalan vängitsemistä. Sitten ei hänellä ainakaan Ilmiin nähden olisi mitään toivoa. Paras on olla olevinaan tietämätön koko asiasta ja surkutellen vierittää syy yksinään Löfbergin niskoille.

Kierästi täytyy olla Löfbergin kanssa myös, ettei hän suotta sotke asioita. — Jos ei tämä kunnan toveri, nimismies, niin perin pohjaisesti omasta puolestaan vihaisi kansaa, muka sivistymättömiä ihmisiä, ei olisi näin helppo saada Toivoa pois tieltään. Virkainto on noussut Löfbergin tukkaan, niin että hän kunnioitukseen tekee juuri sen, mihin Väinö ajatuksensa tähtäsi.

Väinö hymyi.

Hyvä on takoa, kun rauta on kuuma!

"Se on siis päätetty?"

"On."

"Mutta mitä sinä Olavista ajattelet, Väinö? Hänhän on valian mielipuoili. Pyhä pappi, kun ottaa palvelusväen peuhakoita huolehdittavakseen!"

"Hänen sanotaan olevan lapsen isä," huomautti Väinö.

(Jatketaan.)

Jos sinulla on palkkorjuuteen tyytyväinen tuttava, tilaa hänelle Toveritar; se on hänelle tarpeellinen.